PATVIRTINTA
VšĮ Lietuvos Kinologų Sąjungos direktorės
2026 m. spalio 25 d.
Jekaterina Bogos

LIETUVOS KINOLOGŲ SĄJUNGOS VEISIMO NUOSTATAI

(parengti pagal MKS-WKU tarptautinius veisimo nuostatus su pakeitimais nuo 2017-06-26)

ĮVADAS

Tarptautinės kinologų sąjungos (MKS-WKU) tarptautiniai veisimo nuostatai privalomi visoms MKS-WKU narėms ir organizacijoms, su kuriomis MKS-WKU yra sudariusi sutartis. Lietuvos Kinologų Sąjunga (toliau – LKS) yra pasirašiusi sutartį su MKS-WKU.

– Šie veisimo nuostatai reiškia, kad veisimo darbas vykdomas su grynaveisliais šunimis, įregistruotais LKS ir MKS-WKU narių nacionalinių organizacijų kilmės ir registracijos knygose, taip pat tarptautinių organizacijų, turinčių sutartinių santykių su MKS-WKU, kilmės knygose.

– Veisti leidžiama tik veislinius šunis, kurių temperamentas normalus, kurie yra funkciškai ir genetiškai sveiki ir įregistruoti LKS ar MKS-WKU narių nacionalinių organizacijų veisimo knygose arba registre.

– Genetiškai sveikais laikomi šunys, kurie perduoda veislės standartui būdingus bruožus, veislės tipą ir temperamentą ir neturi esminių genetinių trūkumų.

– Šunų, turinčių diskvalifikuojančių ydų, veisti neleidžiama.

– LKS veisimo nuostatai parengti pagal MKS-WKU veisimo nuostatus ir nustato veisimo darbo tikslus.

– LKS veisimo nuostatai gali būti griežtesni nei MKS-WKU reikalavimai, tačiau negali jiems prieštarauti.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Šie Nuostatai parengti laikantis humaniško elgesio su gyvūnais principų.

1.2. Šie Nuostatai privalomi LKS, jos nariams, veisėjams ir veislinių patinų savininkams.

1.3. Veisimo darbas vykdomas su grynaveisliais šunimis, įregistruotais LKS ir MKS-WKU narių nacionalinių organizacijų kilmės ir registracijos knygose, taip pat organizacijų, turinčių sutartinių santykių su MKS-WKU, kilmės knygose.

1.4. Veisimo nuostatai turi skatinti fiziškai sveikų ir psichiškai stabilių šunų veisimą.

1.5. Priedai yra neatskiriama šių Nuostatų dalis.

1.6. MKS-WKU standartai grindžiami kiekvienos šunų veislės kilmės šalies standartu ir yra patvirtinti MKS-WKU standartų komisijos.

1.7. Veisėjo pareigos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Registracija LKS nepakeičia valstybės nustatytų veisėjo pareigų. Veisėjas privalo:

– būti įregistruotas Lietuvos Respublikos Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje (VMVT); jei šunys laikomi ir veisiami atskirai nuo gyvenamųjų patalpų, VMVT taip pat registruojama veisimo vieta;

– apie kergimą pranešti Gyvūnų augintinių registrui per 14 kalendorinių dienų;

– perdavęs šuniuką naujam savininkui, per 7 kalendorines dienas pateikti duomenis Gyvūnų augintinių registrui.

II. VEISIMO DARBO ORGANIZAVIMAS

2.1. Veisimo darbą MKS-WKU sistemoje Lietuvoje vykdo LKS. LKS veikloje nariais gali dalyvauti fiziniai asmenys bei juridiniai asmenys - kinologinės organizacijos ir asociacijos, kurie laikosi visų MKS-WKU nuostatų.

2.2. LKS vykdo:

– veislinių šunų apskaitą;

– šunų vertinimo organizavimą parodose, vadų apžiūrose, veislinėse apžiūrose, testuose, bandymuose ir varžybose;

– vertinimo rezultatus patvirtinančių dokumentų išdavimą;

– šuniukų apžiūrą, ženklinimo patikrinimą ir kilmės dokumentų išdavimą;

– vadų registracijos paraiškų apskaitą;

– veisimo dokumentacijos tvarkymą.

Visa veisimo dokumentacija išduodama tik centralizuotai, vienodos formos. Veisimo dokumentacijos formas tvirtina LKS. LKS veisimo dokumentacijos pavyzdžiai perduodami MKS-WKU centriniam biurui. Ant veisimo sertifikatų būtinai turi būti MKS-WKU emblema. Kai šuo parduodamas į užsienį, LKS išduoda eksportinį kilmės sertifikatą anglų kalba. Vados ir veislynų pavadinimai LKS registruojami tik LKS nariams; šuns savininkas, kuriam perduodamas šuo, neprivalo būti LKS nariu.

III. ATRANKA IR LEIDIMO VEISTI SĄLYGOS

3.1. Veisti leidžiama šunis, turinčius MKS-WKU narių kilmės dokumentus, įregistruotus arba legalizuotus LKS ar MKS-WKU narių kilmės ir registracijos knygose. Šunys privalo turėti parodų įvertinimus, paprastai ne žemesnius kaip „labai gerai“ (išimtiniais atvejais išimtis gali būti padaryta LKS sprendimu).

3.2. Šunys gali būti naudojami veisti pasiekę fiziologinę brandą:

Lytis	Veislės dydis	Minimalus amžius
Kalės	Didelių veislių	nuo 18 mėnesių
	Mažų ir vidutinių veislių	nuo 15 mėnesių
Patinai	Didelių veislių	nuo 18 mėnesių
	Vidutinių veislių	nuo 15 mėnesių
	Mažų veislių	nuo 12 mėnesių

Kalė veisiama ne anksčiau kaip pasiekusi lentelėje nurodytą amžių ir ne anksčiau kaip per antrą rują.

3.3. Veislinės kalės veisiamos ne dažniau kaip 3 kartus per 2 metus. Po to kalei suteikiamas bent vienų metų poilsis. Skaičiuojamos ir vados, kuriose gimė negyvi šuniukai. Po dviejų cezario pjūvių kalė nebeveisiama.

3.4. Veislinės kalės amžius paprastai neviršija 8 metų. Vyresnę nei 8 metų kalę veisti galima tik turint raštišką veterinarijos gydytojo patvirtinimą. Patinas gali būti naudojamas veisti be amžiaus apribojimo.

3.5. Veislėms, turinčioms darbinę klasę (išskyrus medžioklines veisles), reikia sėkmingai išlaikyti paklusnumo testą arba elementarų bandymą bet kurioje MKS-WKU sistemoje pripažintoje dresūros disciplinoje (OKD, KS, KD, IPO, VPG, BH, Obedience ir kt.).

3.6. Tarnybinių šunų veislynų šunims, parengtiems specialiosioms tarnyboms, reikia pažymos apie išlaikytus tarnybinius bandymus.

3.7. Kilus pagrįstam įtarimui dėl paveldimos ligos ar elgesio sutrikimo, LKS gali pareikalauti atlikti atitinkamą tyrimą ar elgsenos vertinimą. Kol tyrimas neatliktas, vadų registracija sustabdoma. Atsisakymas atlikti tyrimą laikomas šių Nuostatų pažeidimu.

IV. VEISĖJAS

4.1. Veisėju laikomas asmuo, kurio nuosavybėje (nuomoje) yra kalė nuo kergimo iki vados registracijos.

4.2. Perkant sukergtą kalę, kai buvęs veisėjas ir patino savininkas yra visiškai atsiskaitę, kalės valdymas įforminamas pirkimo metu, pridedant visus reikiamus dokumentus ir perduodant veisėjo teises.

4.3. Kalės nuoma veisimo tikslais įforminama senojo ir naujojo savininkų sutartimi, kurioje nurodomos visos ypatingos sąlygos. Sutartis registruojama LKS.

4.4. Nuomos sutartis yra neatskiriama vados registracijai reikalingų dokumentų dalis. LKS privalo kontroliuoti nuomojamų veislinių šunų naudojimą.

4.5. Veisėjas turi teisę įregistruoti savo veislyno pavadinimą LKS, kurioje įregistruoti jo šunys. Tokiu atveju pavadinimas apsaugomas nuo naudojimo kitų MKS-WKU narių veisėjų.

4.6. Veisėjas turi teisę savarankiškai vykdyti veisimo darbą, vadovaudamasis šiais Nuostatais.

4.7. Visų šuniukų, gimusių pas veisėją, turintį įregistruotą veislyno pavadinimą, varduose yra veislyno pavadinimas.

V. VEISLYNAS

5.1. LKS prireikus registruoja veislynus Lietuvos Respublikos teritorijoje.

5.2. Veislyną gali įregistruoti LKS narys – LKS įregistruotas veisėjas, ne jaunesnis kaip 18 metų, turintis zootechninį, veterinarinį, medicininį ar biologinį išsilavinimą (bet kurį iš jų) arba šunų veisėjų ar ekspertų kursų baigimo pažymėjimą.

5.3. Veislynas steigiamas remiantis LKS įregistruotomis kalėmis. Veislynui įsteigti jo savininkas privalo turėti nuosavybės teise bent vieną veislinę kalę.

5.4. Veislyno savininkas privalo dirbti tiesiogiai su LKS.

5.5. Veislynas privalo vesti kergimų ir vadų registracijos knygą ir laiku teikti informaciją LKS veisimo knygoms.

5.6. Įregistruotam veislynui skiriamas LKS kuratorius kinologas, kuris kontroliuoja veislyno darbą.

VI. VEISLYNO PAVADINIMO REGISTRACIJA

6.1. Veislyno pavadinimas registracijai pateikiamas LKS.

6.2. Veislyno pavadinimas kaip šuns vardo dalis naudojamas visiems veisėjo išveistiems šunims, nepriklausomai nuo veislės.

6.3. Veislynų pavadinimai registruojami LKS, pavadinimo pabaigoje nurodant tarptautinę šalies santrumpą. Paraiškos teikiamos specialios formos ir turi aiškiai skirtis nuo jau įregistruotų pavadinimų.

6.4. Veisėjas turi teisę atsisakyti anksčiau įregistruoto veislyno pavadinimo. Tačiau atsisakęs jis neturi teisės į kito pavadinimo registraciją.

6.5. Įregistruotas veislyno pavadinimas panaikinamas šiais atvejais:

– jei veislynas (veisėjas) 8 metus nevykdo veisimo darbo;

– veisėjui mirus, jei teisė į veislyną neperduodama įpėdiniams.

6.6. Įregistruotą veislyno pavadinimą perduoti leidžiama jo savininko sutikimu, pateikus notaro patvirtintą dokumentą ir raštu informavus LKS.

6.7. LKS neturi teisės registruoti veislynų kitose šalyse gyvenantiems asmenims.

VII. VEISLINIŲ ŠUNŲ SAVININKŲ TARPUSAVIO ATSISKAITYMAI

7.1. Kergimo ir tarpusavio atsiskaitymo sąlygos tarp veislinių šunų savininkų turi būti aptartos iki kergimo ir įformintos kergimo aktu.

7.2. Veisėjui atsiskaičius su patino savininku, pastarasis dar kartą pasirašo kergimo akte, eilutėje: „Už kergimą atsiskaityta, pretenzijų neturiu“.

7.3. Visi finansiniai nesutarimai tarp šunų savininkų sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VIII. KERGIMŲ IR VADŲ REGISTRAVIMO TVARKA

8.1. Įvykęs kergimas įforminamas nustatytos formos kergimo aktu, kurį pasirašo veisėjas ir veislinio patino savininkas.

8.2. Jei kalė sukergta užsienyje, vada įrašoma į tos organizacijos kilmės knygą, kurioje įregistruota kalė, su sąlyga, kad prie dokumentų pridedama: užsienio veislinio patino kilmės dokumento kopija; prireikus – jo leidimo veisti kopija; kergimo faktą patvirtinantis dokumentas.

8.3. Jei oficialiai nustatyta ir dokumentais patvirtinta, kad kalė sukergta su 2 ar daugiau patinų, vados dokumentai neišduodami.

8.4. Patinų savininkams rekomenduojama vesti kergimų apskaitos knygą.

8.5. LKS veda kergimų ir vadų registracijos knygą.

IX. VADŲ APŽIŪRA IR ŠUNIUKŲ AUGINIMO KOKYBĖS KONTROLĖ

9.1. Vadų apžiūra yra esminė MKS-WKU šunų veisimo kontrolės dalis.

9.2. Jei naujagimis šuniukas yra nesveikas ar nevisavertis, veisėjas kreipiasi į veterinarijos gydytoją. Sprendimą dėl tokio šuniuko priima veterinarijos gydytojas.

9.3. Teisę apžiūrėti vadas turi asmenys, baigę kinologinius veisimo specialistų ir veislių ekspertų kursus (instruktoriai). Veisėjas ir šuniukų tėvo savininkas neturi teisės apžiūrėti tos vados šuniukų. Instruktorių sąrašus tvirtina LKS; LKS narės kinologinės organizacijos gali siūlyti kandidatus. Veisėjas privalo sudaryti instruktoriui galimybę patikrinti vadą, kalę, auginimo sąlygas ir veislyne vedamą kergimų ir vadų registracijos knygą.

9.4. Tinkamas veislinių šunų laikymas ir šuniukų auginimas užtikrinamas visaverčiu maitinimu, bendravimu su žmogumi ir pakankama erdve.

9.5. Augindamas šuniukus, veisėjas privalo juos reguliariai dehelmintizuoti ir laiku skiepyti.

9.6. Visų veislių vados apžiūrimos ne anksčiau kaip 30 dienų nuo šuniukų gimimo (jei išdygę visi pieniniai dantys), dalyvaujant veisėjui.

9.7. Vados apžiūros aktą instruktorius pasirašo tik tada, kai visi šuniukai paženklinti mikroschemomis.

9.8. Tatuiruotė gali būti naudojama tik kaip papildomas žymėjimas. Tatuiruoti šuniukus leidžiama LKS įregistruotiems asmenims, kurie atsako už tatuiruotės ilgaamžiškumą.

9.9. Šuniukai privalo būti paženklinti mikroschemomis per 4 mėnesius nuo gimimo, bet ne vėliau, nei perduodami naujam savininkui. Ženklina tik veterinarijos gydytojas arba ženklintojas, baigęs mokymus ir turintis tai patvirtinantį dokumentą.

9.10. Apžiūros aktai ir bendrosios vados kortelės perduodamos LKS.

9.11. Šuniukai naujam savininkui perduodami ne anksčiau kaip 2 mėnesių amžiaus.

X. ŽENKLINIMO REGLAMENTAS

10.1. Tatuiravimo tvarka, kai tatuiruotė naudojama kaip papildomas žymėjimas, nustatoma LKS.

10.2. Nustatoma numeracijos sistema, tatuiravimo vieta (ausis, pilvas arba vidinė šlaunies pusė), už tatuiravimą atsakingi asmenys, privalomas jų mokymas, tatuiravimo organizavimas ir laikas, taip pat tatuiruočių numerių pranešimas kilmės knygoms.

10.3. Ženklinimas mikroschemomis privalomas. Jį atlieka veterinarijos gydytojas arba ženklintojas, baigęs mokymus ir turintis tai patvirtinantį dokumentą.

XI. KILMĖS DOKUMENTŲ ĮFORMINIMO IR IŠDAVIMO TVARKA

11.1. Pirminis kilmės dokumentas yra šuniuko kortelė, kurią pagal vados apžiūros aktą užpildo ir pasirašo instruktorius.

11.2. Šuniuko kortelėje nurodoma: veislė, visas šuniuko vardas, lytis, spalva, visa gimimo data, identifikacijos numeris, veisėjo ir šuniuko savininko pavardė ir adresas. Kitus duomenis į šuniuko kortelę LKS gali įtraukti savo nuožiūra.

11.3. Tos pačios vados šuniukų vardai turi prasidėti ta pačia raide; veislyno pavadinimas įrašomas į visų veislyne gimusių šuniukų vardus ir rašomas po vardo. Ta pati vardo ir veislyno pavadinimo kombinacija gali kartotis tik po 20 metų. Varde (įskaitant veislyno pavadinimą ir tarpus) gali būti ne daugiau kaip trisdešimt simbolių.

11.4. Šuniuko kortelė nesuteikia teisės veisti ir turi būti pakeista į LKS kilmės dokumentą, kai šuniui sukanka 6 mėnesiai ir jis praėjo jaunų šunų apžiūrą.

11.5. LKS išduodamas kilmės dokumentas turi būti vienodos formos ir turėti MKS-WKU emblemą. Jis patvirtina šuns kilmę.

11.6. Kilmės dokumentus įformina LKS pagal šuniuko kortelę ir šuns aprašymą.

11.7. Šunims, turintiems ūgio variantų (taksai, špicai, pudeliai, Meksikos plikieji šunys ir kt.), kilmės dokumentai išduodami ne anksčiau kaip sulaukus 12 mėnesių, pateikus šuns aprašymą su matmenimis.

11.8. Galimi šie kilmės dokumentų variantai:

– eksportinis kilmės dokumentas išduodamas šalies piliečiams dalyvauti nacionaliniuose ir tarptautiniuose kinologijos renginiuose šalyje ir užsienyje; užsienio piliečiams – eksportuojant šunį, jį legalizuojant ir registruojant pagal gyvenamąją vietą;

– nacionalinis kilmės dokumentas išduodamas lietuvių kalba ir galioja tik Lietuvoje; šuo gali dalyvauti tik nacionaliniuose kinologijos renginiuose;

– registrinis kilmės dokumentas išduodamas šunims su neišsamiais kilmės duomenimis; jis gali būti nacionalinis arba eksportinis.

Kiekvienas kilmės dokumentas turi numerį, santrumpą WKU ir šalies kodą pagal ISO raidinius žymenis.

11.9. Registrinius kilmės dokumentus gauna šunų, kurių trys protėvių kartos nėra įregistruotos nacionalinių organizacijų kilmės knygose, tačiau kurie atitiko minimalius atrankos veisti reikalavimus, palikuonys.

11.10. Šuns savininko pasikeitimas registruojamas LKS pagal rašytinį šuns savininko prašymą, kuriame nurodomi naujojo savininko vardas, pavardė ir adresas.

11.11. Bendrasavininkystė į kilmės dokumentą įrašoma tik pateikus notaro patvirtintą bendrosios nuosavybės sutartį.

11.12. Praradus kilmės dokumentą, savininkui gali būti išduotas dublikatas; prarastas kilmės dokumentas laikomas negaliojančiu.

XII. LKS KILMĖS KNYGOS

12.1. LKS kilmės knygos yra šunų veisimo MKS-WKU sistemoje pagrindas. Jose esanti informacija turi būti kuo išsamesnė.

12.2. Įrašant į kilmės knygas turi būti nurodytos ne mažiau kaip 3 protėvių kartos, įregistruotos MKS-WKU pripažintose organizacijose, nurodant vardus, kilmės dokumentų numerius, spalvas, gautus įvertinimus, išlaikytus bandymus ir titulus.

12.3. Kartu su kilmės knygomis vedamos registrinės kilmės knygos šunims, kurių kilmėje trijų kartų ribose yra spragų. Į registrines kilmės knygas taip pat įrašomi šunys su MKS-WKU nepripažintais kilmės dokumentais, jei jie atitinka veislės standartą. Atitiktį standartui turi nustatyti bent vienas šiai veislei atestuotas ekspertas MKS-WKU vykusioje parodoje arba veislinėje apžiūroje. Į registrines kilmės knygas įrašytų šunų palikuonys, turintys visas tris kartas, perkeliami į LKS kilmės knygą.

12.4. Jei LKS dėl kokios nors priežasties negali vesti nacionalinės veislinių šunų knygos (duomenų bazės), ji gali šią teisę deleguoti MKS-WKU sekretoriatui. LKS teikia duomenis apie veislinius šunis MKS-WKU sekretoriatui ir gauna techninę pagalbą informacijai saugoti ir veisimo dokumentams gaminti. Šunys tiesiogiai įrašomi į tarptautinę MKS-WKU duomenų bazę. LKS visiškai atsako už duomenų apie šunis teikimą. Šis punktas įforminamas atskira sutartimi.

XIII. ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

13.1. Šuniuko kortelėse, kilmės dokumentuose ir kilmės knygose nurodomi asmens duomenys tvarkomi pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (ES) 2016/679.

XIV. NUOSTATŲ PAŽEIDIMAI

14.1. Nuostatų pažeidimus nagrinėja LKS. Atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir pasikartojimą, LKS gali skirti šias sankcijas:

– įspėjimą;

– LKS nustatyto dydžio baudą;

– veisėjo vadų registracijos sustabdymą;

– veislyno registracijos panaikinimą.

14.2. Prieš priimant sprendimą skirti sankciją, asmeniui sudaroma galimybė per 10 darbo dienų pateikti rašytinį paaiškinimą. Sprendimas asmeniui įteikiamas raštu arba elektroniniu paštu.